

Dosarul nr. 1ra-1163/2022
(1-20135780-01-1ra-03082022)

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

23 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte
Judecători

Talpă Boris
Țurcan Anatolie
Roic - Botezatu Lilia

judecând, fără citarea părților, recursul declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Alexandru Plîngău, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022, în cauza penală privindu-l pe

Mirzoyan Manvel XXXXX, născut la
xxxxx, originar din XXXXX, domiciliat în r.
XXXXX.

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.10.2020-21.01.2022;
Instanța de apel: 18.02.2022-25.05.2022;
Instanța de recurs: 03.08.2022 - 23.04.2024;

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 21 ianuarie 2022, procesul pe cauza penală de învinuire a lui Mirzoyan Manvel, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, în temeiul art. 2 alin. (1)-(4) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constata că Mirzoyan Manvel, la 24.08.2020, având scopul de a trece ilegal linia frontierei de stat din Republica Moldova în Ucraina, prin eludarea de la controlul efectuat la trecerea acesteia, aflându-se în lipsa actelor ce i-ar permite trecerea conform cadrului legal existent a frontierei de stat, contrar prevederilor art. 13 alin. (1) al Legii nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la Frontiera de Stat, care prevede că: „persoanele și mijloacele de transport care intră sau ies în/din Republica Moldova pot trece frontiera de stat, iar mărfurile și alte bunuri care urmează să fie introduse sau scoase din Republica Moldova pot fi transportate peste frontiera de stat doar prin punctele de trecere în timpul programului de lucru”, a trecut ilegal linia frontierei de stat ce delimitează teritoriul Republicii Moldova de teritoriul Ucrainei, pe direcția satelor Vadul Turcului, r-nul Rîbnița (MDA) - Șerșenți (UKR), în regiunea semnelui de frontieră nr. 0265/05.

Prin acțiunile sale ilicite, Mirzoyan Manvel, a comis infracțiunea prevăzută de art. 362 alin. (1) Codul penal, după indicii calificativi trecerea ilegală a frontierei de stat a Republicii Moldova prin eludarea de la controlul efectuat la trecerea acesteia.

3. Nefiind de acord cu sentința, apel a declarat procurorul, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei penale cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care al recunoaște vinovat pe Mirzoyan Manvel XXXXX, de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.362 alin.(1) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 450 unități convenționale, echivalentul a 15000 lei.

În motivarea recursului a invocat că:

- instanța de judecată incorect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept pronunțând o sentință de încetarea a procesului penal de învinuire a lui Mirzoyan Manvel în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.362 alin.(1) Cod penal, în temeiul art. 2 alin. (1)-(4) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021;

- examinând condițiile stipulate la art.2 a Legii nr.243, din data de 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a, de la proclamarea independenței Republicii Moldova, se determină o condiție expresă privind încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei, și anume temeiul de sesizare a instanței care constă în acordul în scris a persoanei privind încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei, condiție expres prevăzută și care nu a fost întrunită în cazul dat în conformitate cu prevederile art.2 alin.(3) a Legii nr.243, din data de 24 decembrie 2021;

- cauza penală de învinuire a inculpatului Mirzoyan Manvel în comiterea infracțiunii prevăzute de art.362 alin.(1) Cod penal, a fost examinată în instanța de judecată în lipsa inculpatului, ori acesta prin încheierea instanței de judecată a fost anunțat în căutare. Respectiv, în cazul dat de către inculpat nu a fost înaintat instanței acordul în scris privind încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei, acord care urma a fi materializat printr-o cerere scrisă olograf și semnată personal de inculpat;

- examinarea cauzei în instanța de judecată în lipsa inculpatului, precum și lipsa acordului în scris a inculpatului privind încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei nu poate fi echivalat cu refuzul persoanei privind încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei, în condițiile prevederilor art.2 alin.(4) a Legii nr.243, din data de 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a, de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022, a fost admis apelul declarat, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care: Mirzoyan Manvel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 362 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 450 (patru sute cincizeci) u.c., ce constituie 15 000 (cincisprezece) lei.

4.1. Colegiul a atestat că, în conformitate cu prevederile art. 389 al. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în

care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Instanța de apel a considerat că, prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită prevederilor legale ce guvernează speța dedusă judecății. Prin urmare, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 24, 27, 99-101 Cod de procedură penală, cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le minuțios, prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, **a constatat:**

Mirzoyan Manvel, la 24.08.2020, având scopul de a trece ilegal linia frontierei de stat din Republica Moldova în Ucraina, prin eludarea de la controlul efectuat la trecerea acesteia, aflându-se în lipsa actelor ce i-ar permite trecerea conform cadrului legal existent a frontierei de stat, contrar prevederilor art. 13 alin. (1) al Legii nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la Frontiera de Stat, care prevede că: „persoanele și mijloacele de transport care intră sau ies în/din Republica Moldova pot trece frontiera de stat, iar mărfurile și alte bunuri care urmează să fie introduse sau scoase din Republica Moldova pot fi transportate peste frontiera de stat doar prin punctele de trecere în timpul programului de lucru”, a trecut ilegal linia frontierei de stat ce delimitează teritoriul Republicii Moldova de teritoriul Ucrainei, pe direcția satelor Vadul Turcului, r-nul Rîbnița (MDA) - Șerșenți (UKR), în regiunea semnelui de frontieră nr. 0265/05.

Prin acțiunile sale ilicite, Mirzoyan Manvel, a comis infracțiunea prevăzută de art. 362 alin. (1) Codul penal, după indicii calificativi - *trecerea ilegală a frontierei de stat a Republicii Moldova prin eludarea de la controlul efectuat la trecerea acesteia.*

Instanța de apel a reținut că:

- la ședințele de judecată din 29.01.2021, 30.03.2021, 01.07.2021, 23.08.2021 inculpatul, fiind citat legal despre data, ora și locul examinării cauzei, nu s-a prezentat, nu a adresat careva cereri de amânare precum și nu a informat instanța motivele neprezentării;

- prin încheierea judecătoreiei Orhei sediul Rezina din 30.03.2021 a fost dispusă aducerea silită a inculpatului Mirzoyan Manvel din r. XXXXX, sat. XXXXX, str. XXXXX;

- potrivit raportului Ofițerului Superior al SIJ al IP Rezina al IGP, inspector principal, Nicolai Svetlana, încheierea judecătorească privind aducerea silită nu a fost posibil de executat în legătură cu faptul că Autoritățile de Drept ale R. Moldova, nu au împuternicirea să-și execute atribuțiile de serviciu pe teritoriul Autoproclamatei Republici Nistrene Moldovenești, nu pot circula și executa careva atribuții de serviciu liber din cauza așa numitei frontiere între R. Moldova și Autoproclamată Republică Nistreană Moldovenească;

- prin încheierea Judecătoreiei Orhei, sediul Rezina din 23.08.2021 s-a dispus anunțarea în căutare a inculpatului. Potrivit scrisorii nr. 34/45-6929 din 26.08.2021, Judecătoria Orhei, sediul Rezina a fost informată de către Șeful IP Rezina, comisar principal, Chitaica Ruslan, că în privința lui Mirzoyan Manvel, la data de 26.08.2021, a fost pornit dosar de căutare nr. 2021280094.

Astfel, în cadrul examinării cauzei penale, cu certitudine s-a stabilit ascunderea inculpatului de la prezentarea sa în ședințele de judecată, or acesta a cunoscut

inevitabil despre existența cauzei penale, și în speță există probe pertinente și concludente care atestă măsurile de investigare întreprinse în vederea asigurării prezenței inculpatului la ședințele de judecare a cauzei în prezenta cauză.

Ca urmare a lipsei inculpatului nemotivate în ședințele de judecată și constatării faptului că acesta prin acțiunile sale se eschivează în mod intenționat de a se prezenta în ședințele de judecată fixate, ținând cont de prevederile art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod procedură penală „*Judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul: când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță;*” și alin. (6) al aceluiași articol, care statuează faptul că „*instanța decide judecarea cauzei în lipsa inculpatului din motivele prevăzute în alin. (2) pct. 1) numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că persoana pusă sub învinuire și în privința căreia cauza a fost trimisă în judecată a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la urmărirea penală și de la judecată*”, prin încheierea din 09.09.2021 inculpatul a fost anunțat în căutare, iar la 26.08.2021 pe numele lui Mirzoyan Manvel a fost pornit de către IP Rezina, dosar de căutare.

În acest sens, având în vedere că au fost întreprinse toate măsurile de informare și asigurarea prezenței inculpatului în ședințele de judecată, acesta cunoscând cu certitudine despre examinarea cauzei penale în privința sa, în mod intenționat se eschivează de a se prezenta în ședința de judecată, or prin acțiunile sale a încercat în mod direct să tergiverseze examinarea cauzei penale, neprezentându-se în instanța de judecată, fără a anunța acuzatorul de stat sau instanța de judecată despre motivul neprezentării, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei penale în lipsa inculpatului. Or, ca urmare a dispunerii examinării cauzei penale în lipsa lui Mirzoyan Manvel, instanța a conchis că acestuia i-au fost asigurate toate drepturile garantate de constituția R. Moldova și Codul de procedură penală, inclusiv dreptul la un proces echitabil consfințit în art. 6 CEDO, precum și asigurată participarea unui avocat, obligațiune prevăzute de art. 321 alin. (3) Cod de procedură penală.

Din motivele de fapt și de drept constatate, a examinat cauza penală de acuzarea lui Mirzoyan Manvel în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal în lipsa acestuia.

În cadrul cercetării judecătorești în instanța de apel, în corespundere cu prevederile art. 368 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, au fost date *citire declarațiile inculpatului Mirzoyan Manvel date la faza de urmărire penală*, care fiind asistat de un apărător a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate integral.

Instanța de apel a concluzionat că vinovăția acestuia de săvârșirea infracțiunii imputate a fost demonstrată integral, prin materialele cauzei penale și probele elucidate în ședința de judecată și anume:

- *procesul-verbal de constatare despre săvârșirea infracțiunii din 26.08.2020, prin care se confirmă că la data de 25.08.2020, ora 10.40, a fost primită informație prin telefon de la SG a UA, DG Podolisc, precum că de către patrula SG a UA, la data de 24.08.2020, ora 20:15, în regiunea s/f 0265/05, direcția localităților Vadul Turcului (MDA) – Șerșenți (UKR), pentru trecerea ilegală a FS din R Moldova în*

Ucraina, a fost reținută o persoană fără acte de identitate, din spuse este cet. GEO: Mirzoyan Manvel, a.n. XXXXX, dom. XXXXX, str. XXXXX. (f.d. 4);

- raportul Ofițerului operativ de serviciu al dispeceratului al CRC al Direcției regionale Est, inspector, Nadejda Delev, din 25.08.2020. (f.d. 5);

- cererea de readmisie, prin care s-a stabilit că cetățeanul Mirzoyan Manvel, la data de 24.08.2020, a trecut ilegal frontiera de stat din Republica Moldova în Ucraina și a fost reținut de către grănicerii ucraineni și urmează a fi transmis prin procedura de readmisie autorităților competente a Republicii Moldova;

- extras din baza de date al Sistemului Informațional Integrat al IGPF a MAI, prin care s-a constatat că Mirzoyan Manvel, nu a trecut frontiera de stat din R. Moldova în Ucraina prin punctele de trecere. (f.d. 40);

- procesul verbal de întrevvedere de lucru a reprezentanților de frontieră, între Poliția de Frontieră al R. Moldova și Serviciul de Grăniceri al Ucrainei, prin care a fost predat din Ucraina în R. Moldova, cet. Mirzoyan Manvel;

- Actul de primire predare din 26.08.2020, a lui Mirzoyan Manvel XXXXX, din Ucraina în R. Moldova. (f.d. 19);

- Copia schemei locului trecerii a frontierei de stat de către Mirzoyan Manvel XXXXX. (f.d. 21);

Instanța de apel a reținut și faptul că în cadrul urmăririi penale, inculpatul nu a avut careva pretenții, sau obiecții, asupra materialelor cauzei penale, ultimul comunicând organului de urmărire penală, cu lux de amănunte metoda de traversare a frontierei de stat și din ce motiv, prin care recunoaște în totalitatea vina de cele comise.

Instanța de apel nu a reținut întemeiată concluzia instanței de fond în partea în care a dispus încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei potrivit Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, or, potrivit materialelor cauzei se atestă că inculpatul Mirzoyan Manvel fiind anunțat în căutare nu a depus cerere prin care să solicite aplicarea amnistiei în privința sa.

Instanța de apel a reiterat:

- potrivit art.1 alin.(1) a Legii nr.243, din data de 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a, de la proclamarea independenței Republicii Moldova, și anume „Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2—5, 7, 8.;

- potrivit prevederilor art.2 alin.(1) și alin.(3) a Legii nr.243, din data de 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a, de la proclamarea independenței Republicii Moldova, „(1)Procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege, (3)

încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate”.

- potrivit art.2 alin.(4) a Legii nr.243, din data de 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a, de la proclamarea independenței Republicii Moldova, *„în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1)-(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6. ”*

În acest sens, instanța de apel examinând condițiile stipulate la art.2 a Legii nr.243, din data de 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a, de la proclamarea independenței Republicii Moldova, a determinat o condiție expresă privind încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei, și anume temeiul de sesizare a instanței care constă în acordul în scris a persoanei privind încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei, condiție expres prevăzută și care nu a fost întrunită în cazul dat în conformitate cu prevederile art.2 alin.(3) a Legii nr.243, din data de 24 decembrie 2021.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că la examinarea cauzei în instanța de judecată în lipsa inculpatului, precum și lipsa acordului în scris a inculpatului privind încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei nu poate fi echivalat cu refuzul persoanei privind încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei, în condițiile prevederilor art.2 alin.(4) a Legii nr.243, din data de 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a, de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

La individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.7,61,75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, de faptul că inculpatul Mirzoyan Manvel s-a eschivat de la examinarea cauzei în instanța de judecată, a comis o infracțiune care conform art. 16 Cod penal în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, face parte din categoria celor ușoare, anterior a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 05.01.2005, în baza art. 187 alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 1 an și 10 luni închisoare.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de către procuror, prin care invocând ca temei pentru recurs prevederile art. 427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, conform căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțe de fond și de apel, în cazurile când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În susținerea recursului invocă:

- sancțiunea art. 362 alin. (1) Cod penal, prevede amenda în mărime de până la 750 unități convenționale sau cu munca neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani;

- conform art. 64 alin. (3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele la 500 la 3000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile

săvârșite din interes material - până la 20000 unități convenționale, luându-se ca baza mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii;

- la cazul din speță se retine ca limita minima de pedeapsa stabilita inculpatului, nu putea fi mai mica decât limita generală de 500 unități convenționale de amenda, raportata la art. 64 alin.(3) Cod penal, potrivit modificărilor operate în Codul penal prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, publicata in Monitorul Oficial nr. 369-378/751 din 28.10.2016, în vigoare la 07.11.2016, prin care textul de la 150 a fost substituit cu textul de la 500. Aceste modificări se extind asupra situației inculpatului atâta timp cat potrivit actului de învinuire, infracțiunea imputata lui Mirzoyan Manvel, a fost consumata la 24.08.2020.

6. Judecând recursul în baza actelor din dosar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Titularul recursului s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (redacția legii cu modificările operate prin art. IV din Legea nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023), în conformitate cu care, termenul de declarare a recursului este de două luni de la data comunicării deciziei integrale, și recursul a fost depus în termenul prevăzut de lege.

Conform prevederilor Legii nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin. (3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit prevederilor art. 433 alin. (1) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), dacă este considerat admisibil, un complet din 3 judecători examinează recursul în fond.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), judecând recursul instanța de recurs este în drept să-l admită și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute la art. 427 invocate în recurs.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea judiciară constatată nu poate fi corectată de instanță de recurs.

Din conținutul recursului declarat se constată că criticele procurorului, în esență, se referă la erorile de drept admise de instanța de apel, referitor la aplicarea și individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale, astfel fiind prezent temeiul de casare invocat de procuror, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală (redacția Legii 66 din 05.04.2012 în vigoare din 27.10.2012), conform căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțe de fond și de apel, în cazurile când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Completul de judecată menționează că instanța de apel judecând cauza, a admis apelul, casând sentința total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, a pronunțat o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mirzoyan Manvel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 362 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 450 u.c., ce constituie 15 000 (cincisprezece) lei, însă nu a ținut cont de faptul că:

- sancțiunea art. 362 alin. (1) Cod penal, prevede amenda în mărime de până la 750 unități convenționale sau cu munca neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani;

- conform art. 64 alin. (3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele la 500 la 3000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material - până la 20000 unități convenționale, luându-se ca baza mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii;

- în speță se retine ca limita minima de pedeapsa stabilita inculpatului, nu putea fi mai mica decât limita generală de 500 unități convenționale de amenda, raportata la art. 64 alin.(3) Cod penal, potrivit modificărilor operate în Codul penal prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, publicata in Monitorul Oficial nr. 369-378/751 din

28.10.2016, în vigoare la 07.11.2016, prin care textul de la 150 a fost substituit cu textul de la 500.

În aserțiunea dată, completul de judecată constată, că instanța de apel la motivarea soluției privind individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului, nu a ținut cont de aspectele menționate supra.

Totodată rejudecând cauza, instanța de apel nu a reținut întemeiată concluzia instanței de fond în partea în care a dispus încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei, potrivit Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, deoarece, potrivit materialelor cauzei inculpatul Mirzoyan Manvel a fost anunțat în căutare nu a depus cerere prin care să solicite aplicarea amnistiei în privința sa. În urma celor constatate de către instanța de apel, completul de judecată reține că:

- consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8) , 2 alin. (4), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de prima instanță, și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) Cod de procedură penală). Ulterior însă, dat fiind că procedura continuă în mod obișnuit (art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală), prima instanță și instanța de apel (art. 413 al. (1), art. 415 al. (1) pct. 2), 419 Cod de procedură penală), hotărăsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea sentinței sau deciziei de condamnare, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei (art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 Cod de procedură penală). În corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei;

- instanța de apel ca urmare a dispunerii examinării cauzei penale în lipsa lui Mirzoyan Manvel, justificat a conchis că acestuia i-au fost asigurate toate drepturile garantate de constituția R. Moldova și Codul de procedură penală, inclusiv dreptul la un proces echitabil consfințit în art. 6 CEDO, precum și asigurată participarea unui avocat, mai mult ca atât în cadrul urmăririi penale, inculpatul nu a avut careva pretenții, sau obiecții, asupra materialelor cauzei penale, ultimul comunicând organului de urmărire penală, cu lux de amănunte metoda de traversare a frontierei de stat și din ce motiv, prin care a recunoscut în totalitate vina de cele comise.

Astfel, în cazurile în care inculpatul nu manifestă, direct sau indirect, acordul la aplicarea amnistiei (refuză să manifeste acordul; solicită achitarea sa; solicită încetarea procesului pe un alt temei decât amnistia; se eschivează de la prezentare în ședință și examinarea cauzei are loc în lipsa sa), doar atunci instanța de judecată urmează să examineze probele, emițând o sentință. Această sentință poate fi de achitare, de încetare (pe alt temei decât amnistia) sau de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea pedepsei.

Din considerentele expuse, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, în prezenta speță și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs invocate

de către procuror, ceea ce duce la casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea stabilirii pedepsei, cu remiterea cauzei la rejudecare, în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și chestiunile esențiale supuse atenției sale, și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție.

d e c i d e:

Admite recursul declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Alexandru Plîngău, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022 în partea stabilirii pedepsei, în cauza penală privindu-l pe **Mirzoyan Manvel XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Țurcan Anatolie

Roic - Botezatu Lilia